

ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ് 2025-26

കർഷകർക്കുള്ള പദ്ധതികൾ ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ

മിൽക്ക്ഷെഡ് ഡെവലപ്മെന്റ് പ്രോഗ്രാം (M S D P)

1. വ്യക്തികൾക്കുള്ള പശു വളർത്തൽ പദ്ധതികൾ-, രണ്ട് പശു യൂണിറ്റ്, അഞ്ച് പശു യൂണിറ്റ്, പത്ത് പശു യൂണിറ്റ്, ഇരുപത് പശു യൂണിറ്റ് & സ്മാർട്ട് ഡയറി ഫാം

ഒരു പശു യൂണിറ്റ് - പശു വളർത്തൽ ഉപജീവനമാർഗ്ഗമായുള്ള കർഷകർക്കുള്ള പദ്ധതി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	67,200
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	30,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

(1 യൂണിറ്റ് - 1 പശുവും അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും)

രണ്ട് പശു യൂണിറ്റ് - പശു വളർത്തൽ ഉപജീവനമാർഗ്ഗമായുള്ള കർഷകർക്കുള്ള പദ്ധതി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1,34,400
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	60,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

(1 യൂണിറ്റ് - 2 പശുക്കളും അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും)

അഞ്ച് പശു യൂണിറ്റ് - പശു വളർത്തൽ ഉപജീവനമാർഗ്ഗമായുള്ള കർഷകർക്കുള്ള പദ്ധതി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	3,36,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1,50,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

(1 യൂണിറ്റ് - 5 പശുക്കളും അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും)

പത്ത് പശു യൂണിറ്റ് - ബാങ്ക് ലോൺ ഉൾപ്പെടുത്തി വ്യാവസായികാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പശു വളർത്തൽ

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	11,52,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	3,80,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

(1 യൂണിറ്റ് - 10 പശുക്കളും അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും)

ഇരുപത് പശു യൂണിറ്റ് - ബാങ്ക് ലോൺ ഉൾപ്പെടുത്തി വ്യാവസായികാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള പശു വളർത്തൽ

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	23,10,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	7,60,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

(1 യൂണിറ്റ് - 20 പശുക്കളും അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും)

ക്ഷീര യുവ (സ്ഥാർട്ട് ഡയറി ഫാം)- യുവ സംരംഭകർക്കുള്ള പ്രത്യേക ഡയറി ഫാം പദ്ധതി (ലോൺ ബാധകം)

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	11,60,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	4,64,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

(1 യൂണിറ്റ് - 5 പശുക്കളും അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും)

2. ഗ്രൂപ്പുകൾക്കുള്ള പശു വാങ്ങൽ പദ്ധതി - ജെ എൽ ജി, എസ് എച്ച് ജി , എഫ് പി ഒ , മറ്റ് രജിസ്ട്രേഡ് ഗ്രൂപ്പുകൾ എന്നിവയ്ക്കുള്ള 5, 10 പശു വളർത്തൽ പദ്ധതി (ലോൺ ബാധകം)

	5 പശു യൂണിറ്റ്	10 പശു യൂണിറ്റ്
അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	5,62,500	11,52,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1,83,000	3,80,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന	

3. ക്ഷീര ഗ്രാമം - തെരഞ്ഞെടുത്ത 40 ഗ്രാമപഞ്ചായത്തുകളിൽ ഗ്രാമ പഞ്ചായത്തിന്റെ ജനകീയാസൂത്രണ പദ്ധതി വിഹിതം കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി നടത്തുന്ന പ്രത്യേക പദ്ധതി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / പഞ്ചായത്ത്	1,19,86,900
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / പഞ്ചായത്ത്	25,00,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

4. കിടാരി പാർക്ക് (Heifer Park) – 50 കിടാരികളെ വ്യാവസായികാടിസ്ഥാനത്തിൽ വളർത്തുന്നതിനും സർക്കാർ പദ്ധതിഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് വിൽപന നടത്തുന്നതിനുമുള്ള പ്രത്യേക പദ്ധതി (വ്യക്തികൾ/ ഗ്രൂപ്പുകൾ /ക്ഷീരസംഘങ്ങൾ)

	ഒന്നാം ഘട്ടം	രണ്ടാം ഘട്ടം
അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	38,86,875	
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	9,00,000	6,00,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന	

(1 യൂണിറ്റ് – 50 കിടാരികളും അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും)

5. ക്ഷീരലയം- തോട്ടം മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികളുടെ ജീവിതസാഹചര്യം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി കമ്മ്യൂണിറ്റി ക്യാറ്റിൽ ഷെഡിൽ 10 പശുക്കളെ വളർത്തുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി (ക്ഷീരസംഘം മുഖേന)

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	13,80,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	11,00,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	നേരിട്ട് ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റ് മുഖേന

(1 യൂണിറ്റ് – 10 പശുക്കളും അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും)

6. ക്ഷീര തീരം - തീരദേശത്തെ മത്സ്യം, കയർ മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികളുടെ ഉന്നമനത്തിനായുള്ള പ്രത്യേക 2 പശു യൂണിറ്റ് പദ്ധതി (വ്യക്തിഗതം)

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	2,16,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1,29,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	നേരിട്ട് ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റ് മുഖേന

(1 യൂണിറ്റ് – 2 പശുക്കളും അനുബന്ധ ഘടകങ്ങളും)

7. ഇടുക്കി സ്പെഷ്യൽ പാക്കേജ് - ഇടുക്കി ജില്ലയിലെ ക്ഷീരകർഷകർക്കായുള്ള വിവിധ ക്ഷീരവികസന പദ്ധതികൾ

അടങ്കൽ തുക (ആകെ രൂപ)	50,00,000
സബ്സിഡി തുക (ആകെ രൂപ)	25,00 000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	നേരിട്ട് ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റ് മുഖേന

8. പലിശ രഹിത വായ്പ പദ്ധതി (ബാങ്ക് ഇൻറസ്റ്റ് സബ് വെൻഷൻ സ്കീം) - ക്ഷീരകർഷകർ അവരുടെ ഫാമി ആധുനികവൽക്കരണത്തിനും നവീകരണത്തിനുമായി ലോൺ എടുത്ത തുകയുടെ 5 വർഷം വരെയുള്ള പലിശ പൂർണ്ണമായും നൽകുന്ന പദ്ധതി പരമാവധി 3 ലക്ഷം രൂപ വരെ ധനസഹായം - ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റു വഴി നേരിട്ട് അപേക്ഷിക്കാം

9. കാലിത്തൊഴുത്തു നിർമ്മാണം (കുറഞ്ഞത് 325 ചതുരശ്രയടി)

അടങ്കൽ തുക യൂണിറ്റ് (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1,00,000
സബ്സിഡി യൂണിറ്റ് (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	50,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

10. കുറവായത്രം വാങ്ങുന്നതിനുള്ള ധനസഹായം

അടങ്കൽ തുക യൂണിറ്റ് (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	60,000
സബ്സിഡി യൂണിറ്റ് (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	30,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

11. ഡയറിഫാമി ആധുനികവൽക്കരണവും യന്ത്രവൽക്കരണവും - ഈ പദ്ധതി കർഷകർക്ക് കാലിത്തൊഴുത്ത് റിപ്പയർ ചെയ്യുന്നതിനും , കുറവായത്രം വാങ്ങുന്നതിനും തൊഴുത്തിലെ മിസ്സ് , ഫാൻ, ഫോഗർ, റബ്ബർ മാറ്റ്, ഷെഡ് ട്രാപ്പ് , മറ്റ് അവിശ്യാധർമ്മിത ആവശ്യങ്ങൾ തുടങ്ങി 20 ഇനം ആവശ്യങ്ങൾക്ക് ധനസഹായം അനുവദിക്കും.

അടങ്കൽ തുക യൂണിറ്റ് (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1,00,000
സബ്സിഡി യൂണിറ്റ് (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	50% പരമാവധി 50,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

(1 യൂണിറ്റ് – വാങ്ങുന്ന ഇനങ്ങൾ/ചെയ്യുന്ന പ്രവൃത്തികൾ)

12. ഡയറി ഫാമുകളുടെ അടിസ്ഥാനസൗകര്യ വികസനവും യന്ത്രവൽക്കരണവും

അടങ്കൽ തുക യൂണിറ്റ് (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	10,00,000
സബ്സിഡി യൂണിറ്റ് (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	5,00,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

തീറ്റപ്പുൽകൃഷി വികസന പദ്ധതി

1. ക്ഷീരകർഷകർ , ക്ഷീരസംഘങ്ങൾ എന്നിവ മുഖേന തീറ്റപ്പുൽ കൃഷി ഉൽപാദനവും സംരക്ഷണവും

20 സെന്റിന് മുകളിൽ തീറ്റപ്പുൽ കൃഷി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / ഹെക്ടർ	75,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / ഹെക്ടർ	28,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

20 സെന്റിൽ താഴെ തീറ്റപ്പുൽ കൃഷി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / ഹെക്ടർ	19,390
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / ഹെക്ടർ	19,390 (സൗജന്യ പുൽക്കട വിരതണം മാത്രം)
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

2. ജലസേചന ധനസഹായം- 1 ഏക്കറിൽ താഴെയുള്ള പുൽകൃഷി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	20,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	10,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

3. ജലസേചന ധനസഹായം- 1 ഏക്കറിന് മുകളിലുള്ള പുൽകൃഷി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	50,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	25,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

4. യന്ത്രവൽക്കരണ ധനസഹായം - ചാഫ് കട്ടർ, ബ്രഷ് കട്ടർ മുതലായ യന്ത്രങ്ങൾവാങ്ങുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	20,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	10,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

5. വാണിജ്യാടിസ്താനത്തിൽ തരിശു നിലത്തിൽ തീറ്റപ്പുൽ കൃഷി - 1 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ പുൽകൃഷിചെയ്യുന്നതിന് വ്യക്തികൾ, ഗ്രൂപ്പുകൾ , ക്ഷീരസംഘങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്കുള്ള പദ്ധതി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1 66,710
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1,00,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

6. ഫോഡർ ഹബ്ബ്സ്/ ഫോഡർ മാർക്കറ്റിംഗ് (ജെ എൽ ജി/ എസ് എച്ച് ജി)- 1 ഏക്കർ സ്ഥലത്ത് വാണിജ്യാടിസ്ഥാനത്തിൽ തീറ്റപ്പുൽകൃഷി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1 00,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	75,000

അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന
---------------------	-------------------------

7. ചോളം കൃഷി ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ധനസഹായം(30 സെന്റ് മുതൽ)

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / ഹെക്ടർ	47,160
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / ഹെക്ടർ	15,785
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന

ഗ്രാമീണ വിജ്ഞാന വ്യാപന പ്രവർത്തനങ്ങളും അഡ്വൈസറി സർവ്വീസും

1. കണ്ടിജൻസി ഫണ്ട് - ക്ഷീരകർഷകർക്ക് പശുവളർത്തലിൽ ആകസ്മികമായുണ്ടാകുന്ന നഷ്ടങ്ങൾക്കുള്ള ധനസഹായം

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	15000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	15000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റുകൾ മുഖേന

2. മൂല്യ വർദ്ധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ നിർമ്മാണം, വിപണനം എന്നിവയ്ക്ക് ജെ എൽ ജി കൾക്ക് നൽകുന്ന ധനസഹായം

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	33,33,300
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	20,00,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റുകൾ മുഖേന

സബ്സിഡി നിരക്കിൽ കാലിത്തീറ്റ വിതരണ പദ്ധതി

1. ക്ഷീരസംഘങ്ങൾ വഴി പച്ചപ്പുൽ, സൈലേജ്, വയ്ക്കോൽ വിതരണം

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	3,30,000
-----------------------------	----------

സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1,00,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റുകൾ മുഖേന

2. ക്ഷീരസംഘങ്ങൾ വഴി ധാതുലവണ മിശ്രിത വിതരണം

	ഗോവിറ്റ്	കെരാമിൻ
അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	150	110
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	110	80
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റുകൾ മുഖേന	

ഗുണനിയന്ത്രണ ലാബുകളുടെ ശാക്തീകരണം

1. ഫാം ലെവൽ ഹൈജിൻ - 5 പശുക്കൾ മുതലുള്ള ഫാമുകളിലെ ശുചിത്വ വൽക്കരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പദ്ധതി

അടങ്കൽ തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	1 50,000
സബ്സിഡി തുക (രൂപ) / യൂണിറ്റ്	75,000
അപേക്ഷിക്കേണ്ട രീതി	ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റുകൾ മുഖേന

18 വയസ്സ് പൂർത്തിയായ ഏതൊരു ഇന്ത്യൻ പൗരനും ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടൽ മുഖേന നിർദ്ദിഷ്ട പദ്ധതികൾക്കായി അപേക്ഷിക്കാവുന്നതാണ്. കേരളത്തിൽ താമസിക്കുന്നതും റേഷൻ കാർഡിൽ പേരുള്ളതുമായ വ്യക്തികൾക്ക് അപേക്ഷിക്കാം. ഓരോ പദ്ധതികളുടേയും മാനദണ്ഡമനുസരിച്ച് അപേക്ഷകൻ നൽകുന്ന വിവരങ്ങൾ ആധാരമാക്കി ക്ഷീരശ്രീ പോർട്ടലിൽ മുൻഗണന പട്ടിക തയ്യാറാക്കപ്പെടുന്നതാണ്.

തെരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്ന ഗുണഭോക്താക്കൾ രജിസ്ട്രേഷൻ ഫീസ് അടച്ച് പദ്ധതി സമയബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനുള്ള മേൽനോട്ടം സബ്സിഡി ബാങ്ക് അക്കൗണ്ട് മുഖേന വിതരണം ചെയ്യുന്നത് എന്നിങ്ങനെയുള്ള പദ്ധതി നിർവ്വഹണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ക്ഷീരവികസന യൂണിറ്റുകൾ മുഖാന്തിരമാണ് നടപ്പിലാക്കുന്നത്.

ഡയറക്ടർ
ക്ഷീരവികസന വകുപ്പ്